

Μάθημα 2°

Δομικά Στοιχεία Αφηγηματικού Λόγου

(Μέσα από την ανάλυση κειμένου «Το Μηχάνημα» Τριβιζά)

Βοηθητικά κείμενα:

Τρία κείμενα για την καμήλα

Εισαγωγική Άσκηση Μαθητών

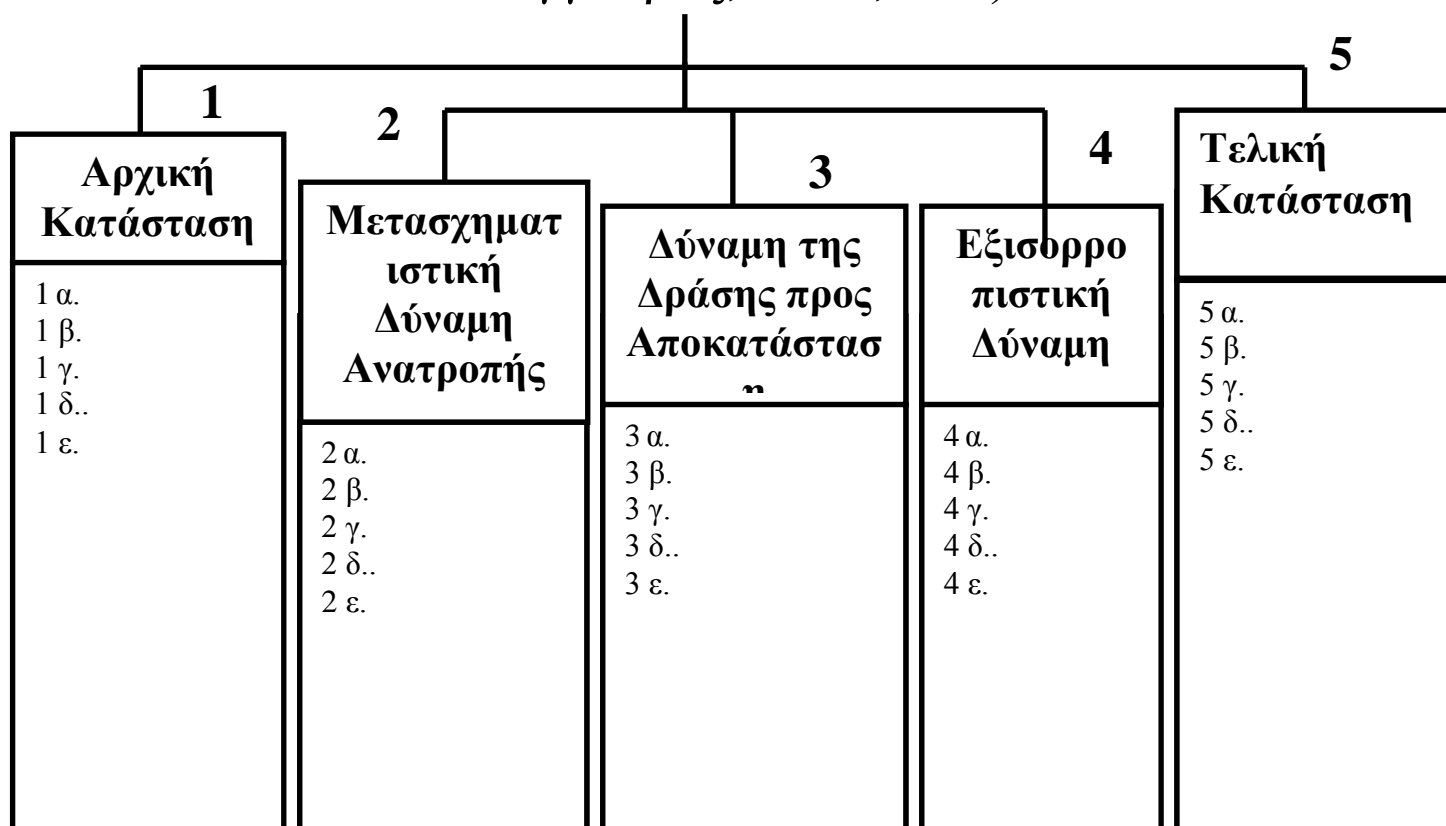
Σημείωση: Τα τρία κείμενα για την καμήλα και οι ερωτήσεις που τα συνοδεύουν αποσκοπούν να εισάγουν ομαλά τους μαθητές στην έννοια των κειμενικών ειδών και τύπων.

1. Στο αφηγηματικό κείμενο από τα τρία να εντοπίσετε το σημείο όπου γίνεται η ανατροπή της αρχικής κατάστασης.
2. Στο ίδιο κείμενο να κυκλώσετε και να ενώσετε μεταξύ τους τις λέξεις που οικοδομούν την εξέλιξη της χρονικής αλληλουχίας των γεγονότων (= χρονικός άξονας).

Γραιοός, Γενίτσαρος και Βενετσιάνος

1. Να εντάξετε τον Πίνακα Μαισαγγούρα (2003:358) στο Σχήμα Adam (1999:91).
2. Να χρησιμοποιήσετε τις υποκατηγορίες που θα προκύψουν από την ενσωμάτωση πίνακα και σχήματος για να χαρακτηρίσετε τα δομικά στοιχεία του κειμένου «Γραιοός, Γενίτσαρος και Βενετσιάνος».
3. Υπάρχει ένα χρονικό πλαίσιο στο κείμενο ή δύο;
4. Πότε γίνεται η ανατροπή;

Υπερδομή Αφήγησης (Adam & Ματσαγγούρας, 2004, 358)

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.1

- (α) το χωροχρονικό πλαίσιο,
- (β) τους ήρωες,
- (γ) την περιγραφή αρχικής κατάστασης και την εμφάνιση προβλήματος, που ανατρέπει την αρχική κατάσταση,
- (δ) τα εμπόδια στην επίλυση του προβλήματος,
- (ε) την εσωτερική αντίδραση των ηρώων στα προβλήματα,
- (στ) την εξωτερική δράση των ηρώων για την επίλυση του προβλήματος,
- (ζ) τα αποτελέσματα των προσπαθειών,
- (η) την κορύφωση της δράσης,
- (θ) άλλα τυχαία και απρόσμενα γεγονότα,
- (ι) τη λύση του προβλήματος,
- (ια) την αποτίμηση γεγονότων και ηρώων, και, τέλος,
- (ιβ) το επιμύθιο που συσχετίζει τα γεγονότα της ιστορίας με τα δεδομένα του χρόνου του αναγνώστη.

8. ΛΥΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΑΦΗΓΗΤΗ
7. ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΗΡΩΩΝ ΣΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	
6. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΩΤΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ	
5. ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ/ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ (=ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΔΡΑΣΗ)	
4. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΗΡΩΩΝ	
3. ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ. ΕΝΩΝΕΙ ή ΧΩΡΙΖΕΙ ΗΡΩΕΣ;	
2. ΗΡΩΕΣ	
1. ΧΩΡΟΧΡΟΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	
<p>_____ ΠΕΡΙΛΗΨΗ:</p> <p>_____ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΙΔΕΑ:</p>	

Πηγή: Κειμενοκεντρική Προσέγγιση του Γραπτού Λόγου,

Σχήμα 5.3.: Υπερδομή αφήγησης

«Το Μηχάνημα» του Ε. Τριβιζά